

Protocol Dyscalculie Keizer Karel College juni 2025

Samenvatting

Dit protocol beschrijft het beleid van het Keizer Karel College (HAVO/VWO) ten aanzien van leerlingen met dyscalculie.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen leerlingen die al bij aanmelding een geldige dyscalculieverklaring hebben en leerlingen bij wie pas in de brugklas of later dyscalculie wordt vastgesteld.

Het protocol is opgebouwd conform de ERWD-richtlijnen en beschrijft duidelijke rollen, verantwoordelijkheden, faciliteiten en begeleidingsmogelijkheden. De kernpunten zijn: recht op tijdverlenging, gebruik van hulpmiddelen zoals rekenmachine en formulekaarten, en een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden tussen leerling, ouders, mentor, vakdocenten, remedial teacher en ondersteuningscoördinator. Specialistische RT wordt vanaf schooljaar 2025-2026 structureel aangeboden en bij ernstige problemen wordt ouders geadviseerd over externe begeleiding.

Dit document biedt handvatten voor effectieve ondersteuning en transparantie richting ouders, leerlingen en personeel.

1. Inleiding en visie

Het Keizer Karel College streeft ernaar leerlingen met dyscalculie adequaat te begeleiden binnen de mogelijkheden van een HAVO/VWO-school.

Dit protocol biedt duidelijkheid over de begeleiding, verwachtingen en wettelijke kaders, conform de uitgangspunten van het ERWD-model.

2. Definities en criteria

Als je dyscalculie hebt, werkt je brein anders waardoor jehardnekkig beperkt wordt in het verwerven van rekenvaardigheden en het automatiseren van rekenhandelingen.

Een geldige verklaring is opgesteld door een bevoegde orthopedagoog of psycholoog met BIG-registratie of NIP/NVO-lidmaatschap.

3. Signalering en diagnostiek

Leerlingen kunnen met een verklaring worden aangemeld, of worden intern gesignaleerd op basis van leerresultaten en signalen van docenten.

De signalering verloopt via mentor, vakdocenten en RT in overleg met de leerlingcoördinator.

4. Leerlingen met een dyscalculieverklaring bij aanmelding

Bij aanmelding geldt:

- Normale plaatsingscriteria zijn van toepassing.
- Ouders worden geïnformeerd over het dyscalculiebeleid en de mogelijkheden/beperkingen.
- School ontvangt: onderwijskundig rapport, verklaring, onderzoeksverslagen, overzicht van rekenontwikkeling en interventies, en schriftelijke oudertoestemming.

De verklaring wordt geregistreerd in het leerlingvolgsysteem en gedeeld met betrokken docenten.

5. Leerlingen bij wie dyscalculie intern wordt vastgesteld

- Signalering door vakdocenten en mentor.
- Observatie en screening door Remedial Teacher.
- In samenspraak met ouders wordt diagnostiek buiten school geadviseerd.
- Alleen met geldige verklaring kunnen faciliteiten worden toegekend.

Na het volgen van de rekensteunlessen en bij uitblijven van de gewenste voortgang zal een leerling in de RT les worden geplaatst en wordt de screening door middel van testen gestart.

6. Begeleiding en ondersteuning

De begeleiding richt zich op: positief leren omgaan met dyscalculie, leren plannen/herhalen, communicatie met mentoren/docenten.

RT wordt vanaf het schooljaar 2025-2026 structureel aangeboden in de onderbouw in de vorm van één lesuur per week in groepsverband. In de RT les wordt aandacht geschonken aan het standaardiseren van rekenstrategieën alsook het omgaan met de rekenkaart. Tevens wordt een gedeelte van de RT les gebruikt voor pre-teaching. Ook kunnen ouders bij ernstige problematiek extern ondersteuning organiseren buiten school.

7. Faciliteiten

Faciliteiten zijn afgestemd op wettelijke kaders. Leerlingen kunnen gebruik maken van tijdsverlenging, rekenmachines en formulekaarten.

Mogelijke faciliteiten in de onderbouw zijn:

- leerlingen met dyscalculie krijgen standaard 10 minuten extra tijd voor hun toets. Een toets in de toetsweek duurt 50 minuten. Leerlingen met dyscalculie krijgen dus een klokkur de tijd. Duren toetsen 120 tot 180 minuten, dan krijgen leerlingen 30 minuten extra tijd (conform de regels van het CE).
- Gebruik van eenvoudige rekenmachine bij alle vakken waarin rekenen een hoofdrol speelt (zoals wiskunde, economie, science, natuurkunde, scheikunde).
- Gebruik van beperkte of uitgebreide formulekaarten (afhankelijk van de toets) in samenspraak met de vakdocent.
- Herkansen van twee toetsen in totaal uit toetsweek 1, 2 of 3 waar gerekend wordt en meer dan 50% van de punten behaald wordt met rekenen. Alleen bij aantoonbare noodzaak én inzet van de leerling en deelname aan de RT lessen.
- Als leerlingen met dyscalculie vanwege tekortpunten in vakken waarbij gerekend wordt niet direct worden bevorderd, dan is het mogelijk om hen in de bespreekzone op te nemen.

Mogelijke faciliteiten in de bovenbouw zijn:

- gebruik van rekenkaarten verstrekt door het CvTE
- 10% tijdsverlenging tot max. 30 minuten bij toetsen waar gerekend wordt.

8. Rolverdeling

8.1 De rol van de leerling

Leerlingen worden gestimuleerd verantwoordelijkheid te nemen. Zij hebben o.a. de plicht tot goede werkhouding, planning, en communicatie met docenten. Toetswerk wordt voorzien van 'DR' of 'Dyscalculie'.

8.2 De rol van de ouders

Ouders bieden structuur en ondersteuning bij huiswerk en planning en onderhouden contact met de mentor.

8.3 De rol van de mentor

De mentor is eerste aanspreekpunt, ondersteunt de leerling met structuur en contact met ouders/docenten, en signaleert problemen.

8.4 De rol van de vakdocent

Vakdocenten signaleren rekenproblemen, passen compenserende maatregelen toe en helpen bij de motivatie en alternatieve strategieën omtrent rekenen.

8.5 De rol van de remedial teacher

De RT volgt de voortgang, adviseert, verzorgt indien nodig ondersteuning en verwijzing. De Remedial teacher verzorgt wekelijks de RT les.

8.6 De rol van de leerlingcoördinator

Coördineert de ondersteuning en schakelt indien nodig begeleiding of onderzoek in.

9. Mogelijkheden en grenzen

- Vanaf het schooljaar 2025-2026 is er wekelijks in de onderbouw één uur RT begeleiding voor leerlingen met een dyscalculie verklaring in groepsverband. Ook leerlingen bij wie een vermoeden is kunnen in de RT les plaatsnemen.
- Ouders kunnen advies krijgen over externe hulp
- Alleen faciliteiten bij aantoonbare noodzaak én inzet van de leerling.
- Plaatsing op niveau gebeurt met oog op capaciteiten, dyscalculie mag niet leiden tot overvraging.

10. Bijlagen

Bijlage 1: Tips voor leerling en ouders

Bijlage 2: Aanbevelingen voor klassensituatie

Bijlage 3: Informatieve websites over dyscalculie

Bijlage 1: Tips voor de leerling en ouders/verzorgers

Tijdens de les:

- Ga in de klas vooraan zitten

Huiswerk:

- Houd er rekening mee dat je meer tijd nodig hebt dan je klasgenoten
- Werk niet te lang aan een stuk door
- Werk iedere dag
- Werk vooruit
- Het vaak herhalen van de stof zorgt voor automatisering en zal je helpen bij het rekenen. Houd dus vol!
- Maak extra oefeningen
- Maak samen met iemand een planning, kijk waar mogelijk vooruit

Tips voor ouder(s)/verzorger(s):

- Wees goed op de hoogte van het dyscalculieprotocol
- Help uw zoon/dochter bij het plannen van huiswerk
- Overhoor uw zoon/dochter veel en vaak
- Geef uw zoon/dochter structuur zoals: huiswerk maken op een vaste werkplek, de werkplek netjes en overzichtelijk houden, erop toezien dat de schooltas goed wordt ingepakt, de agenda in de gaten houden, enz.
- Laat uw zoon/dochter thuis regelmatig met dagelijkse rekenproblemen oefenen (klok kijken, iets eerlijk verdelen, reistijd/vertrektijd uitrekenen enz.)
- Werk positief en opbouwend samen met de school, de docenten en uw zoon/dochter

Bijlage 2: Aanbevelingen voor de klassensituatie

- Navragen waar leerlingen het meest bij gebaat zijn. De leerlingen voelen zich hierdoor begrepen en dit sterkt hun zelfvertrouwen.
- De aanpak van huiswerk bespreken.
- Veelvuldig uitleggen; oefenen en herhaal rekenprocedures, rekenregels en oplossingswijzen. Verwijs naar en gebruik met de leerling de rekenkaart.
- Een vaste oplossingsstrategie aanleren voor de verschillende bewerkingen.
- Gebruik maken van extra mondelinge uitleg.
- Hulp aanbieden bij de transfer met vergelijkbare oefeningen.
- Leerlingen om leren gaan met de rekenmachine en kritisch te kijken naar de uitkomst (bijvoorbeeld inschatten wat de uitkomst zal zijn, geen negatieve afmetingen en gewichten ed.).
- Leerling zoveel mogelijk tussenstappen laten opschrijven om het werkgeheugen zo min mogelijk te belasten.
- Leerlingen begeleiden bij het maken van toetsen (leerlingen hoeven niet per se bij de eerste opgave te beginnen, eerst bepalen wat makkelijk of moeilijk lijkt).
- Toetsen nabespreken, zowel aandacht voor de goede als de slechte opgaven.

Bijlage 3: Informatie over dyscalculie

Dyscalculie is een hardnekkige rekenstoornis. Leerlingen met dyscalculie hebben ernstige problemen met het aanleren en toepassen van rekenvaardigheden, ondanks normale intelligentie en adequate instructie.

Informatieve websites:

- <https://www.balansdigitaal.nl/stoornis/dyscalculie>
- <http://www.dyscalculie.org>
- <https://wij-leren.nl/dyscalculie-artikel.php>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs>